

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

7/14453
GK: 158

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

19.07.10* 35703

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: 17.05.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-23168 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, Karaman Milletvekili Sayın Hasan ÇALIŞ tarafından tevcih edilen 7/14453 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (2 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SN. HASAN ÇALIŞ'IN
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI SAYIN ALİ BABACAN'A
TEVCİH ETTİĞİ 7/14453 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ
OLARAK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI İLE ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ

SORU 1:Yüzde 80'lerdeki kapasite kullanım oranı yüzde 60'lara düşerek her dört tezgahtan biri boşalmıştır. Bu durumda işsizliğe nasıl çözüm bulmayı düşünüyorsunuz?

SORU 2: İhracat azalmış, ithalat artmıştır. Yıllık bütçe açığı oranı yüzde 300'lere dayanmış, borcunu ödemeyen vatandaşlarımızın oranı da yüzde 525 artarak, 1 milyon kişiyi aşmıştır. İşsiz kalan her dört gencimizden birisine, bu tablo karşısında nasıl iş bulmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 1,2: 2008 yılının ikinci yarısında finans piyasalarında ortaya çıkan küresel kriz nedeniyle birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkenin dış ticaret, üretim ve işgücü göstergeleri olumsuz etkilenmiştir.

Krizin etkilerinin hissedilmesiyle beraber işsizlik oranında da bir miktar artış gerçekleşmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafında açıklanan verilere göre 2009 yılı itibariyle işsizlik oranı yüzde 14 olarak gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı 2008 yılına göre 3 puan artarken işsiz sayısı ise 860 bin kişi artmıştır. Krizin istihdam üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmek için kısa çalışma ödeneğinin ve bu ödenekten faydalanma süresinin artırılması, genç ve kadın istihdam teşvikinin süresi uzatılması, aktif işgücü programlarının artırılması gibi bir dizi önlem alınmıştır. Bu önlemlere ek olarak, istihdama dolaylı yollardan katkı sağlayabilecek reel sektöre yönelik diğer düzenlemeler de hayata geçirilmiştir. Yeni yatırım teşvik sisteminin hazırlanması, ihracatçılara ve KOBİ'lere kredi desteği verilmesi, kredi garanti sistemine işlerlik kazandırılması gibi önlemler istihdama olumlu katkı yapacak diğer düzenlemelerdir. Alınan önlemlerin bir kısmı kısa vadede işsizliğin azaltılmasına yönelik iken bir kısım önlemlerin etkilerinin ise daha uzun dönemde ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

Bütçe imkanları çerçevesinde alınan bu önlemler ekonominin bir çok alanında üretim ve istihdama olumlu yönde yansımış ve yansımaya devam etmektedir. 2009 yılı Aralık ayından itibaren bir önceki yılın aynı dönemine göre azalmaya başlayan işsizlik oranı, TÜİK tarafından en son açıklanan verilere göre, 2010 yılı Mart ayında önceki yılın aynı dönemine göre 2,1 puan azalarak yüzde 13,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Öte yandan mevsimsel düzeltilmiş işsizlik oranı rakamlarına bakıldığında 2009 yılı nisan ayında yüzde 14,8'lik zirve seviyesine çıkan işsizlik oranının 2010 yılı Mart ayı itibariyle yüzde 12,7 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Küresel finans krizinin işsizlik oranı üzerindeki etkisinin temelde iki kanaldan olduğu düşünülmektedir. Birincisi mevcut çalışanların işlerini kaybetmesi şeklinde iken, ikincisi literatürde ek çalışan etkisi olarak isimlendirilen ve genellikle kriz dönemlerinde ortaya çıkan ve özellikle kadınların ve gençlerin işgücü arzlarının trendin üzerinde artmasıdır. Nitekim, 2009 yılı itibariyle bu ikinci etkinin bertaraf edilmesiyle hesaplanan işsizlik oranının yüzde 12,2 seviyesinde olduğu görülmektedir.

Öte yandan küresel krize bağlı olarak dünyanın birçok ülkesinde işsizlik oranlarında ciddi artışlar olduğu görülmektedir. Örneğin, OECD hesaplamalarına göre, ABD'de 2008 yılında 5,8 olan işsizlik oranının 2009 yılı itibariyle 9,3'e, yine aynı şekilde Avro Bölgesi için 2008 yılında 7,6 olan işsizlik oranının 2009 yılı itibariyle 9,4'e yükseldiği görülmektedir.

İşsizlik probleminin çözümüne yönelik olarak bahsedilen önlemlerin yanı sıra işgücü piyasasının daha esnek bir yapıya kavuşturulması, iş dünyasının talep ettiği nitelikte işgücünün yetiştirilmesine yönelik düzenlemeler ve aktif işgücü programlarının yaygınlaştırılması ve etkinliğinin artırılması gibi bir çok konu "Ulusal İstihdam Stratejisi" kapsamında değerlendirilmekte olup söz konusu stratejinin yakın zamanda kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.